

Albrostola triplasia L.

Donkergroen, naar het roode hellende. Witte zijdestrepen. Op de drie eerste ringen eene witte rugstreep, op de 3 volgende eene donkere, in wit gevatte vlek.

Groote-brandnetels.

Demas coryli L.

Behard. Witachtig of bleekrood met eene grijze vlek achter den kop en eene donkere rugstreep. Op den 1en en 11en ring zwarte, op den 4en en 5en roodachtige haarboschjes.

Hazelaarsstruiken — Berken — Eiken — Beuken.

Acronycta rumicis L.

Zie Juni.

Acronycta auricoma F.

Zie Juni.

Pseudophya lunaris W. V.

Zie Juli.

Cucullia umbratica L.

Zie Juli.

Gortyna flavago W. V.

Zie Juli.

GEOMETRIDAE — Spanrupsvlinders.

Cabera pusaria L.

Groen met eene wit gerande, roodbruine rugvlek. Berken — Populieren.

Rumia crataegata L.

Groenachtig bruin met lichte vlekken van de zijden van den 2en, 10en en 11en ring.

Witte haagdoorn — Sleedoorn.

Timaudra amataria L.

Lichtbruin met grijs vermengd. Donkere streepjes aan beide zijden en dito langsstrepen.

Zuring — Melde.

Himera pennaria L.

Zie Mei.

(Wordt vervolgd.)

TIDDO-FOLMER.

18 JULI—15 AUGUSTUS.

UIT EEN DAGBOEK VAN 1896.

18 Juli. Trekvogels aan de Zuiderzee. Honderden jonge grutto's (*Limosa aëgocephala*) tureluurs (*Totanus Calidris*), kievieten (*Vanellus cristatus*), zeven lepelaars (*Platalæa leucorodia*) verscheiden wulpen (*Numenius arquata*) en regenwulpen (*Numenius phaeopus*).

23 Juli. Wandeling van Bergen naar de Noordzee en terug. Blauwe zeedistel (*Eryngium maritimum*) op 't binnenduin, bezocht door *Bombus pratorum*; Wederik (*Lythrum salicaria*) met *B. muscorum* en *distinguendis*; geen Duindoorn, maar overal Gagelbosschen. In de tweede duinpan een broedplaats van zilvermeeuwen; een jong is juist bezig, uit 't ei te komen. Verwoede aanvallen van de ouden. Aan 't strand zwerven duizenden en duizenden jonge vischdieffjes (*Sterna hirundo*). Op de terugweg jagen we twee jonge grielen of scharlupen (*Oedicnemus crepitans*) op.

25 Juli. Veel nachtzwaluwen (*Caprimulgus europæus*) in de Montferlandsche bosschen.

28 Juli. Langs de straatweg naar 's Heerenberg groeien prachtige groote planten van *Epipactis latifolia*; de bloemen worden bijna uitsluitend bezocht door de boschwesp (*Vespa sylvatica*).

29 Juli. Op hei (*Calluna vulgaris*) heb ik in een half uur tijd waargenomen: 3 soorten van hommels, de honingbij, vier soorten van graafbijen, een wesp en twee graafwespen. De snuittordooder (*Cerceris arenaria*) heeft een groote voorkeur voor warkruid (*Cuscuta epithimum*).

30 Juli. Brem (*Sarothamnus scoparius*) strooit druk zijn zaden.

31 Juli. Enkele exemplaren van stofzaad (*Monotropia hypopitys*) bloeien nog; de meeste hebben al rijpe zaden. Op een enkele plek in 't bosch tel ik drie-en-dertig groepjes van stofzaad om mij heen (Bosschen tusschen Beek en Loerbeek). Roode mieren, gevangen in een glazen buisje met een kurk gesloten, knagen in drie uur een tunnel door de kurk heen. In de beuken bij de Tolweg naar Beek zijn verscheiden spechtengaten. Een rups van een nachtpauwoog (*Saturnia carpini*) kruipt in 't zonnetje door een zeer laag eikenboschje. In 't bosch bij Hoog Elten zwerft een troep van wel een dozijn wiewalen.

1 Augustus. Mooie witte thym groeit dicht bij 's Heerenberg (even voorbij de korenmolen) en langs de grintweg

naar Terborg; Ook *Farsetia incana*. Een enkele paddestoel begint zich te vertoonen (*Boletus edulis*).

3 Augustus. Sleedoorn en *Bryonia* prijken met prachtige vruchten; *Cuscuta europaea* veel op hop in een haag bij Terborg. Een familie grauwe klauwiertjes (*Lanius collurio*) zwerft in de hagen langs de weg; allerliefst!

5 Augustus. Honderden mannetjes van *Psithyrus vestalis*, *campestris* en *rupestris* zijn bezig, honig te zuigen uit de bloemen van *Teucrium Scorodonia*. Van echte hommels komen *Bombus terrestris* var. *lucorum* en *B. hypnorum* 't meest voor.

6 Augustus. Overal komen paddestoelen op: 't meest *Cantharellus aurantiacus* en *Boletus luteus*. De eerste wordt veel aangevreten door slakken; aan de tweede doet een eekhorentje zich te goed.

7 Augustus. Een paddestoel, *Boletus flavus* groeit in 't wagenspoor op een zandweg, waar we de vorige dag langs gereden zijn.

8 Augustus. Een half uur de wacht gehouden bij een nest van de weidehommel (*Bombus pratorum*). Vier van de hommels hielden ook de wacht, maar er gebeurde niets. De passage was niet heel druk, negen vlogen uit en elf kwamen er thuis.

9 Augustus. *Aristolochia clematitis* staat nog frisch te bloeien in de haag langs het R. K. Kerkhof te Zeddam. De bovenste krans is nog in knop. Heel veel *Antirrhinum Orontium* in 't bouwland. *Lotus corniculatus* wordt bestoven door kleine arbeidsters van *B. terrestris*, die ook nog stuifmeel naar huis dragen.

10 Augustus. 's Avonds schuilen in alle distels mannetjes van koekoekhommels. De knikkende distel komt om Zeddam 't meest voor; soms zitten drie hommels bijeen in één bloem. Ook onder de bloemtuil van Duizendblad (*Achillea millefolium*) schuilt menige hommels. De mannetjes van de ware hommels mogen zeker nog thuis komen, daarvan vond ik er geeneen in een „toevlucht". Ook geen wijffjes van koekoekshommels.

11 Augustus. Op een open plek in 't bosch zijn alle planten zeer achterlijk; de boschbes (*Vaccinium myrtillus*) bloeit er nog; adelaarsvaren begint pas zijn veeren te ontplooien en dennezaad ontkiemt er. 's Avonds mislukte

strooppartij: geen enkele vlinder gevangen, maar we hebben ons hart opgehaald aan de glimwormpjes.

12 Augustus. Een molenwerf bij Beek is geheel bedekt met *Farsetia incana*; verder groeit een mooie Toorts, *Verbascum phlomoides*, met prachtige groote bloemen. Op een andere Toorts (*Verbascum blattaria*) zitten een twintigtal aardige snuitorretjes (*Cionus scrophularia*). Een vlindertje jaagt een dikke hommelp op de vlucht.

13 Augustus. Warkruid heeft op een kruisweg in het bosch een groote heksenkring in de heide veroorzaakt.

14 Augustus. Er zijn nog roofdieren in Nederland. Met een jager, die de vorige week een marter schoot heb ik een bezoek gebracht aan vier vossenholen en twee dassenwangen. De grootste wrang ligt vlak bij 's Heerenberg op vijftig pas afstand van het Park; er waren veel en zeer duidelijke sporen te zien.

J. P. T

Vragen en Korte Mededeelingen.

Dat redactien van tijdschriften vragen te beantwoorden krijgen, door de lezers gesteld, is heel gewoon en zooals men uit onze laatste rubriek kan zien, hebben ook wij daarvan te doen.

Doch gaandeweg komen daar voor ons nog bemoeiingen bij. Er zijn lezers, die gaarne onze verzameling willen bezichtigen; anderen, die ons verzoeken, te adviseeren omtrent het overnemen eener kevercollectie, daar en daar te zien, enz.

We zijn heel blij met dergelijke bewijzen van toenadering en vertrouwen en we zullen ons best doen om allen tevreden te stellen. Maar we hebben véél abonnés en daaronder niet zoo heel weinig, die ons aanzoeken. Bovendien komt de vacantie en dan moeten wij er zooveel mogelijk uit.

Mogen we dus vriendelijk verzoeken, dat niemand ons kwalijk neme, indien we niet zóó vlug aan zijn wensch voldoen, als hij wel graag zou willen?

Laat niemand zich overigens geneeren; wij doen graag voor onze lezers, zooveel als we maar kunnen.

RED.

EENE BEGRAFENIS.

„Meester! we hebben een vreemden kever gevonden, achter ons huis, op een dooden mol!” — Zoo kwamen een paar jongens op mij aanstappen, terwijl ik op het schoolplein heen- en weer wandelde. Verlangend waren ze, eens te hooren, of Meester dezen kever kende en hun 't een en ander ervan wist te vertellen. Dat troffen ze! Meester kende dit beestje nog al aardig goed. „Dat is een doodgraver, jongens! Doet hem maar zoo lang in een doosje. Straks, in school, zullen we hem eens nader bekijken. Haalt mij nog eventjes vóór schooltijd dien dooden mol er ook bij. Hier is een sigarenkistje; doet hem daar maar in.” De mol werd op een nog niet omgespit bloembedje gelegd, ongeveer in het midden, waar het perkje het hoogst was.

Toen de school begonnen was, werd voor eerste les „Natuurlijke Historie” genomen, ofschoon de rooster „Lezen” aanwees. De kever werd bekeken en de onderwijzer maakte vooral opmerkzaam op de knotsvormige sprietjes, de korte dekschilden, waaronder een paar ringen van 't achterlijf te voorschijn kwamen, de oranjekleurige dwarsstrepen over de dekschilden, de stevige pooten en de gele beharing onder het lichaam. De leerlingen, die wat dicht met hun neus bij het beestje kwamen, trokken een vies gezicht.

Er werd nu verteld van het beestje en ik behoef niet te zeggen, dat de leerlingen geheel oor waren, toen hun werd verhaald, hoe deze kevers te werk gaan bij het begraven van doode mollen, muizen en dergelijke.

„Laat ons nu eens nagaan, jongens! of ook onze kever zich zoo gedraagt. We zullen hem zijne vrijheid hergeven en ook zijn gastheer, die voor maaltijd van de kevers, voor nest om er de eieren in te leggen en voor voedsel voor de toekomstige doodgraverslarven dient. Kijkt er nu dan eens naar, hoe 't hen gaat. Ge moogt vrij in mijn tuin gaan naar het bloembed, waar de mol ligt.

In den tuin begon een nieuwe les. De kever werd op den dooden, in staat van ontbinding verkeerenden mol, gezet en beiden aan hun lot overgelaten. Na een uur ging de school uit en ieder liep om 't hardst om bij „de school buiten de school” te komen; onze kever was niet meer te vinden, had waarschijnlijk de vlucht genomen en een ander lijk opgezocht. Teleurstelling! Ook 's middags nog dezelfde toestand. Het scheen op niets te zullen uitloopen. 's Anderen morgens gingen een paar leerlingen nog eens kijken en.... waar was de mol? Van de hoogte (het midden van het bedje) was hij gesleept naar den rand, waar hij nu tegenaan lag.

Het pad, waarlangs hij gesleept was, was duidelijk te onderscheiden door het haar, dat de mol op dien reis had verloren. Ineen oogenblik stond de geheele klas om het graf geschaard. Ieder begreep, dat onze kever van gisteren was uitgevlogen om hulp te halen van zijne makkers ten einde het lijk te vervoeren. De eerste plaats, waar de mol lag, is zeker om de eene of andere reden minder geschikt geweest. De mol alleen te vervoeren? Onmogelijk. Dus: burens gehaald. Naast de mol lag een hoopje versch uitgegraven aarde, dat onze arbeiders zeker van onder den mol hadden weggehaald. Deze zat met het achterste deel van zijn lichaam dan ook reeds in den grond en nu en dan zag men eenige beweging van den mol, alsof hij nog leefde, maar die ons de overtuiging schonk, dat de doodgravers ijverig aan den arbeid waren. Gaarne had ik den mol eens opgelicht, teneinde de doodgravers te laten zien, maar ik vreesde hen in hun werk te zullen storen. Een volgenden keer (de jongens vinden ze wel eens weer!) zullen we dat eens doen. Na schooltijd waren de kevers merkelijk met de begrafenissen gevorderd en 's avonds was er van den mol nog een klein gedeelte onbedekt; het andere deel stak in een grond en was overdekt met de uitgegraven aarde. Den volgenden dag was er van den geheelen mol niets meer te bespeuren en wie het niet wist, zou niet vermoeden, dat er op dat plekje tegen den rand van het bloembedje een tweedaagsche begrafenissen had plaats gehad met tusschenpoozen bijgewoond door de geheele hoogste klasse der lagere school te Jubbega a/d Vaart, zonder dat ze uitgenoodigd behoefde te worden den doode de laatste eer te bewijzen, zonder dat een enkele traan werd vergoten. Maar meer dan eens klonk een uitroep van verwondering over de werkzaamheid en het daarbij betoonde overleg der doodgravers.

Jubbega a/d Vaart, 28 April '97.

G. PLANTINGA.

Dit is een aardige waarneming, maar wat 't belangrijkste van 't geval is, n.l. 't halen van hulp, berust toch nog geheel en al op veronderstelling, en dat is jammer. U hadt ook de mol moeten oplichten om dan tenminste te laten zien dat er werkelijk nu veel doodgravers bezig waren. Eigenlijk hadden er zonder ophouden altijd wachters bij de begrafenissen moeten wezen, want nu weten we nog niets zekers.

De Wielewaal (*Oriolus galbula*).

De natuurvriend, die omstreeks half Mei door bosch en veld, door heide en duin rondwaalt, en zich verlustigt in het rijke leven, dat zich overal voor zijne oogen vertoont, zal, zoo hij een bosch betreedt, waar eiken, groot en klein, hanne ijle schaduw op zijn pad werpen, opeens aangenaam getroffen worden door het heldere, vroolijke geluid van den wielewaal.

Terstond luistert hij opmerkzaam: een oogenblik schenkt hij geen aandacht aan den vinkenslag, die hem van alle kanten in de ooren dringt, aan het langgerekte, eentonig gezang der geelgorzen uit de groenende hagen. Op eene herhaling van den wielewaalroep heeft hij niet lang te wachten; het „wied-a-wiehe” klinkt hem nu eens van deze, dan van gene zijde tegen, luid, vol levenslust, jubelend in de zoete voorjaarslucht.

Wees gegroet, lentebode! Al behoort gij zeker niet tot de eerste trekvogels, die dikwijls nog onder hagel en sneeuw hun intocht in het vaderland doen, uwe verschijning verkondigt ons, dat thans alle herinnering aan winterkoude vergeten is, dat de lieve lente de overwinning heeft behaald